

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Generieke ontheffing op basis van een Soortenmanagementplan	Datum	26 april 2024
Zaaknummer	Z2023-00001236	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2024-00007980	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	7 juli 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1. Voorschriften bij de ontheffing 2. Locatie plangebied		

De gemeente Utrecht heeft een aanvraag ingediend voor een generieke gebiedsgerichte ontheffing op basis van een Soortenmanagementplan (hierna: SMP) in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten in de bebouwde kom van de gemeente Utrecht (hierna: het plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00001236.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen op grond van artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus.
- Ontheffing te verlenen op grond van artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, en de tweekleurige vleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 28 april 2024 tot en met 27 april 2034.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften verbonden. De voorschriften staan in bijlage 1 van deze beschikking. De voorschriften moeten nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

De aantasting van de volgende kwetsbare verblijfplaatsen is uitgesloten van dit besluit en het SMP wat daar onderdeel van is:

- Massa-winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- Kraamverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis;
- Mannenverblijven van de meervleermuis.

Voor deze combinatie van verblijfplaats en soort moet een separate omgevingsvergunning worden aangevraagd bij het bevoegde gezag.

Verder besluiten we dat de volgende stukken onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover deze betrekking hebben op de soorten waarvoor de ontheffing is verleend en voor zover deze niet in strijd zijn met de voorschriften in bijlage 1 van deze beschikking:

- "Onderzoek naar populaties en verblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis, meervleermuis en laatvlieger in de gemeente Utrecht", Projectnummer: 21-235, 7 juni 2022, "Nader onderzoek kraamverblijven laatvlieger Utrecht stad en omgeving", documentnummer: UTRE2022-2-NO1-V2, 23 december 2023 en "Potentiële onderzoekslocaties gewone grootoorvleermuizen in de gemeente Utrecht", projectnummer: 2022.060, 16 februari 2023.
- "Soortmanagementplan Utrecht 2024 Diervriendelijk bouwen". Projectnummer: 20240424, 24 april 2024
- "Werkprotocollen per werkzaamheden Soortenmanagementplan Gemeente Utrecht" versienummer 20240424

Zorgplicht en melden ongewoon voorval op grond van de Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ook de algemene en specifieke zorgplichten uit deze wet zijn, naast deze ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, direct van toepassing op de binnen het plangebied uit te voeren flora en fauna-activiteiten. In dit geval moet u zich houden aan de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Bal. Dit geldt als er tijdens de uitvoer van de flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht op telefoonnummer 0800-0225510 (24/7 bereikbaar).

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De gemeente Utrecht (hierna: gemeente) vraagt een gebiedsgerichte ontheffing aan op basis van een SMP. De aanvraag heeft betrekking op de bebouwde kom van gemeente Utrecht. De grenzen van het plangebied zijn opgenomen in bijlage 2 van deze beschikking.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede liden 3.5, eerste lid, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*), huismus (*Passer domesticus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) voor een periode van tien jaar.

De gemeente wordt ontheffinghouder. Wanneer derden, zoals woningbouwcorporaties, particulieren, VvE's, bedrijven en projectontwikkelaars, gebruik willen maken van de ontheffing van de gemeente, kan de ontheffing door de gemeente worden doorgeschreven aan voornoemde partijen (hierna: ontheffinggebruikers). Het SMP geldt voor een beperkt aantal generieke ingrepen binnen het plangebied. Het gaat hierbij om de ingrepen die veel voorkomen in de gemeente zoals verduurzaming van de woningvoorraad. Voor de onderstaande werkzaamheden wordt ontheffing aangevraagd. Werkzaamheden die hier niet genoemd worden vallen buiten de generieke ontheffing en hiervoor dient via het reguliere traject een separate omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

Beschrijving werkingssfeer

De aangevraagde ontheffing heeft betrekking op het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

Sloop- en nieuwbouw

1. Herontwikkeling van een gebied;

Verduurzaming van gebouwen

2. Het isoleren van de spouwmuur;
3. Het isoleren van de binnenzijde van het dak;
4. Het isoleren van de buitenzijde van het dak;
5. Het isoleren van borstweringen;
6. Het aanbrengen van isolatiewanden aan de binnenzijde van de muur;
7. Het aanbrengen van isolatiewanden aan de buitenzijde van de muur;
8. Het plaatsen van zonnepanelen;

Renovatie van gebouwen

9. Het vervangen of herstellen van voegwerk;
10. Het vervangen of herstellen van dakpannen;
11. Het vervangen of herstellen van dakgoten, boeiborden, gevelbetimmering en/of windveer;
12. Het vervangen of herstellen van kozijnen;
13. Het vervangen of slopen van bakstenen schoorsteen;
14. Vervangen of herstellen loodslabben;

Beheer en onderhoud aan gebouwen, o.a.

15. Schilderwerk, het reinigen van voegwerk, het reinigen van dakgoten;

Verbouwen

16. Het vervangen of plaatsen van een dakkapel of dakraam;
17. Het plaatsen van een opbouw;
18. Het realiseren van een aan- of uitbouw.

2.2 Gevolgde procedure

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in werking getreden. Het overgangsrecht is van toepassing, omdat de aanvraag om een natuurvergunning is ingediend voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op grond van artikel 2.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de

Aanvullingswet natuur Omgevingswet, blijft het recht zoals dat gold onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van toepassing totdat het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt.

Dat betekent dat in dit geval de Wet natuurbescherming, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming, zoals deze golden vóór 1 januari 2024, van toepassing blijven.

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 13 juli 2023, 1 november 2023, 14 december 2023, 21 december 2023, 2 april 2024 en 24 april 2024 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De soorten zijn beschermd op grond van artikel 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Uitgangspunten van een generieke (gebiedsgerichte) ontheffing op basis van een SMP

In tegenstelling tot "reguliere" ontheffingen wordt met een generieke ontheffing op voorhand toestemming verleend voor een onbepaald aantal werkzaamheden waarvan de specifieke details nog niet bekend zijn. Dit is mogelijk omdat door de onderbouwing met een SMP voor een groter gebied in beeld is gebracht met ecologisch onderzoek waar de essentiële functies (zoals grote verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden) zich bevinden van de betreffende soorten. Het uitgangspunt van een SMP is tevens dat door de (extra) maatregelen die volgen uit het SMP er een wezenlijke verbetering zal ontstaan voor de aanwezige beschermde soorten. Er worden als het ware ecologische plussen gecreëerd waarbij de knelpunten voor de soorten worden opgelost en kansen benut worden. Positieve maatregelen worden op basis van het SMP ook gerealiseerd bij werkzaamheden die zelfstandig beschouwd geen soorten raken, zoals natuurinclusieve nieuwbouw en natuurinclusieve renovatie op voor de soorten oninteressante plekken. Met de generieke ontheffing op basis van een SMP ontstaat, doordat maatregelen altijd en (bijna) overal worden getroffen, een gebiedsdekkende verbetering voor de soorten. Doordat de plussen gelijk en voorafgaand aan andere (vooral ook kleinschalige) ruimtelijke ingrepen worden gerealiseerd, worden eventuele "minnen" vanuit die ingrepen (ruimschoots) ondervangen. Door de samenhangende en gebiedsdekkende beoordeling volgt het grote voordeel ten opzichte van het afzonderlijk beoordelen van individuele aanvragen van ontheffingen voor (vooral ook kleinschalige) ruimtelijke ontwikkelingen.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b) er is een geldig wettelijk belang dat zwaarder weegt dan het beschermingsbelang van de soorten (belangenafweging);
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, tweekleurige vleermuis en de gewone grootoorvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

“De werkzaamheden aan gebouwen zoals beheer en onderhoud, verduurzaming en renovatie kan niet elders gerealiseerd worden, omdat deze werkzaamheden van een gebouw per definitie locatie gebonden is. Bovendien moeten op alle andere locaties ook vergelijkbare werkzaamheden worden uitgevoerd ten behoeve van de energietransitie. Het enige alternatief voor de energietransitie is “niets doen”, of als tussenvorm “minder doen”, maar dit is niet het doel van de energietransitie. Ook zullen bij tijd en wijle renovaties en beheer en onderhoud plaats moeten vinden om gebouwen leefbaar te houden en te laten voldoen aan de technische/energetische eisen van deze tijd. Er is daarom geen alternatieve locatie mogelijk voor de werkzaamheden aan gebouwen.”

Werkwijze

“Door de gekozen werkwijze, uitgewerkt in ecologische werkprotocollen, wordt het verstoren en doden van de soorten die onder het SMP vallen zoveel mogelijk voorkomen. Doordat het uitgangspunt is dat alle werkzaamheden aan gebouwen natuurinclusief worden uitgevoerd, ook als hier wettelijk gezien geen directe aanleiding voor is, zullen er te allen tijde voldoende nest- en verblijfplaatsmogelijkheden voor de soorten aanwezig zijn en wordt binnen de gemeente zelfs een ecologische plus gerealiseerd (uitbreiding van het netwerk van verblijfplaatsen en leefgebied).”

Planning

“Er wordt heel veel rekening gehouden in de protocollen met een voor de natuur zo gunstig mogelijke planning (werken buiten kwetsbare periodes). Het is echter wel goed om te beseffen dat kwetsbare periodes overlappen en dat het op sommige locaties niet mogelijk is om alle werkzaamheden buiten alle kwetsbare periodes uit te voeren. In de protocollen wordt hier rekening mee gehouden door de werkzaamheden die verblijfplaatsen alleen verstoren op gevoelige plekken bijvoorbeeld tot 1 dag te beperken of gebouwen worden ongeschikt gemaakt buiten de kwetsbare periodes.”

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. Door iedere locatie waar een ruimtelijke ingreep plaatsvindt binnen het plangebied te behandelen als een locatie met verblijfplaatsen waar de planning en werkwijze op worden aangepast is er geen beter alternatief mogelijk om de soorten te beschermen bij ruimtelijke ingrepen. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de gierzwaluw en de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 4, van de Wet natuurbescherming: "Ter bescherming van flora of fauna" en artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats" en artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Onderbouwing en beoordeling van belangen **"Ter bescherming van flora en fauna"**

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn omdat een natuurinclusieve uitvoering van de werkzaamheden leidt tot het behoud van en mogelijke verbetering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soorten. Hierbij verwijst u naar het SMP (Soortmanagementplan Utrecht 2024 Diervriendelijk bouwen, versie 20220424) waarin u hoofdstukken heeft opgenomen die beschrijven hoe u wilt zorgen voor een natuurinclusieve stad en een ecologische plus (hoofdstuk 4) ambities en langetermijnvisie (hoofdstuk 6) en een mitigatie en compensatieplan (hoofdstuk 7). Ook in de werkprotocollen heeft u uitgebreid beschreven welke maatregelen genomen worden om het netwerk van verblijfplaatsen uit te breiden en soorten zo min mogelijk te verstoren. U verwijst in hoofdstuk 4 van het SMP ook naar onderliggende openbare gemeentebestuurstukken zoals Groenstructuurplan Utrecht (2007) en de Actualisatie van het Groenstructuurplan (2018) waarin de grotere groenzones en wateren zijn vastgelegd. De verdere vergroeningsambities van de stad buiten de groenstructuren is vastgelegd in de visie Klimaatadaptatie (2022) en de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) (2021).

De Ruimtelijke ontwikkelstrategie Utrecht, 2021 (RSU) van de gemeente Utrecht schetst een plan voor de komende jaren van het openbaar groen en water binnen het plangebied. Het gaat onder andere om behoud en ontwikkeling van de groenstructuren en de ecologische waarden binnen de bebouwde kom op basis van de kernwaarde veilig, duurzaam, innovatief en ecologisch. Binnen een straal van 200 meter van ieder gebouw/woning moet een koele groene verblijfplek in het openbare ruimte gecreëerd worden van minimaal 200 vierkante meter. Binnen buurten wordt gezorgd voor minimaal 40% groen in het horizontale vlak. Er wordt gericht op het vergroten van de biodiversiteit door gebruik van inheemse soorten en variatie in type beplanting.

Door in het verlichtingsbeleid van de gemeente Utrecht aandacht te besteden aan verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen kan de draagkracht van de openbare ruimte voor vleermuizen verhoogd worden.

In de huidige situatie is er een groot risico voor het verlies van individuen en nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten. Een belangrijk deel daarvan komt doordat particulieren, VvE's en bedrijven zich vaak (onbewust) niet aan de Wet natuurbescherming houden en nu aan kunnen sluiten bij het SMP omdat de gemeente het SMP kan doorschrijven. Hierdoor worden de meeste ruimtelijke ingrepen natuurinclusief

uitgevoerd. Hierdoor ontstaat een rijk aanbod aan verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen en vogels.

Woningcorporaties zullen als onderdeel van het SMP bij het uitvoeren van hun eerstvolgende project met klein onderhoud aan corporatiewoningen ook per 10 woningen 1 kleine voorziening plaatsen. In totaal vallen 52.000 woningen onder deze afspraken. Als het planmatig onderhoud is afgerond betekent dit dus 5200 extra verblijfplaatsen terwijl er bij dit type onderhoud in principe geen verblijfplaatsen verloren gaan. Er zal een ecooloog betrokken worden om te bepalen welke voorzieningen het meest passend zijn voor de situatie.

Daarnaast wordt het leefgebied van de soorten verbeterd door een groene leefomgeving te realiseren in de stad. De maatregelen in het SMP moeten ervoor zorgen dat populaties kunnen herstellen en groeien en dat hun staat van instandhouding in de gemeente Utrecht actief wordt verbeterd. Met behulp van monitoring moet onderzocht worden hoe de verschillende populaties zich ontwikkelen en geeft daarmee zicht op de effectiviteit van de verschillende maatregelen.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van een duidelijk plan hoe natuurinclusieve renovaties en nieuwbouw zullen zorgen voor het vergroten van het aanbod van voorzieningen voor de aangevraagde soorten. Het vergroenen van de stad om het leefgebied en het voedselaanbod voor beschermde soorten te vergroten is voldoende geborgd in de gemeentelijke ontwikkelingsplannen. Er wordt een ecologische plus gerealiseerd, hiermee is het belang flora en fauna onderbouwd.

“Volksgezondheid en openbare veiligheid”

U heeft daarnaast aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn omdat er een grote verduurzamingsopgave is in de gemeente voor zowel het woningbestand van woningcorporaties als woningen in het bezit van particulieren en VvE's.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit.

De verduurzaming van bestaande woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de “Nationale Veiligheid Strategie” van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde)

zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit de onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van grootschalige verduurzaming van woningen en waarom dit noodzakelijk is voor de volksgezondheid en openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege wettelijk erkende belangen. En het belang van de ingreep weegt in dit geval zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten, waarvoor voldoende maatregelen worden getroffen. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

d) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Voor 'het gemeentelijke gebouwen soortenmanagementplan' (FF/75C/2016/0400.toek.zh. 2016) werd de gemeente Utrecht in 2014 en 2015 onderzocht. Door middel van het Meetnet Urbane Soorten zijn sindsdien voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen de populatietrends van deze soorten in gemeente Utrecht gevolgd met het Meetnet Urbane Soorten. Door vrijwilligers van Bato30 zijn in de periode 2016-2022 de kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen nader onderzocht. Daarnaast zijn voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis nog aanvullende literatuuronderzoek gedaan door middel van een heatmap. Op basis van de heatmap heeft gericht veldonderzoek plaatsgevonden op kansrijke locaties. De aanvullingen dienden om het bestaande SMP van gemeentelijke gebouwen te kunnen uitbreiden.

Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek. De gedetailleerde onderzoeksresultaten met daarbij ook de kaarten met waarnemingen en trendanalyses zijn terug te vinden in hoofdstuk 3 van het SMP en op de natuurwaardenkaart van gemeente Utrecht.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Gierzwaluw**
Er zijn in de afgelopen tien jaar ongeveer 1500 nestlocaties van de gierzwaluw vastgesteld in het plangebied. Dit is op basis van het onderzoek uit 2014 – 2015 en jaarlijkse inventarisaties sindsdien. De hoogste concentraties van nestlocaties bevinden zich in woonwijken van meer dan 50 jaar oud zoals Vogelenbuurt, Wittevrouwen, Voordorp, Tuindorp, Rivierenwijk, Lombok, De Meern en Vleuten. De verwachting is dat niet alle nestlocaties nog in beeld zijn. Middels enkele steekproeven is namelijk gebleken dat bij intensief zoeken op specifieke locaties het aantal nestlocaties beduidend hoger lag.

Sovon heeft op basis van de gegevens die zijn verzameld voor de nieuwe Vogelatlas en met MUS-gegevens berekeningen uitgevoerd om tot een populatieschatting te komen. Voor de gierzwaluw kwamen zij tot een geschatte populatie tussen de 3200 – 4100 individuen binnen het plangebied (Schoppers J. , 2015). De trend voor de gierzwaluw in gemeente Utrecht is stabiel.

- **Huismus**

Tijdens de inventarisatierondes in 2014 -2015 zijn 1500 tot 1800 geteld in het plangebied. Er wordt verwacht dat dit een onderschatting is omdat nestplaatsen aan de achterzijde van woningen veel lastiger waar te nemen zijn. Huismussen komen door heel gemeente Utrecht voor in de wijken waar bij de bebouwing groen aanwezig is (groene tuinen, heggen, klimop, groenblijvende bomen), ook in kleinere bolwerken (2-5 paar). Echt grote bolwerken (>15 paren bij elkaar) zijn schaars. Er zijn wel lossere verbanden van kleinere bolwerken in bepaalde straten die samen een groter geheel vormen. Er zijn geen kerngebieden te benoemen, daarvoor zit de huismus te verspreid over de stad.

SOVON Vogelonderzoek heeft op basis van de gegevens die zijn verzameld voor de nieuwe Vogelatlas en met MUS berekeningen uitgevoerd om tot een populatieschatting te komen. Voor de huismus kwamen zij tot een schatting van 3600 – 5800 individuen (Schoppers J. , 2015).

- **Gewone dwergvleermuis**

Uit het onderzoek in 2014 – 2015 bleek dat er zes tot negen kraamgroepen aanwezig zijn in het plangebied. Het betreft de volgende 'kraamgebieden' Haarzuilens, Vleuten, De Meern, Lunetten & Hoograven, Gazellebuurt, Koningsweg, Noordoost & Voordorp, Zuilen & Lage Weide en de Uithof. De kraamkolonies in de wijken Gazellebuurt, Lunetten en Koningsweg zijn nader onderzocht in de periode 2016 -2022. Hiermee is het netwerk verder in kaart gebracht.

In totaal zijn in 2015 tijdens het winteronderzoek zwermende gewone dwergvleermuizen vastgesteld op één of meerdere plekken rondom in totaal 60 gebouwen. Daarnaast zijn op 26 locaties in de binnenstad winterverblijfplaatsen vastgesteld. De grotere winterverblijfplaatsen (> 11 individuen) worden in het plangebied vooral gezien in het midden van de stad. Het massa winterverblijf (> 1000 individuen) de Inktpot is niet het enige winterverblijf in het centrum. In de wijk Kanaleneiland is ook een groot aantal winterverblijfplaatsen gevonden.

In het plangebied wordt de populatie van gewone dwergvleermuis in de zomer geschat op 2.000 tot 3.500 dieren. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek naar winterverblijfplaatsen wordt de populatie gewone dwergvleermuizen in de winter geschat op 4.000 tot 6.000 dieren (Boekhout, Lubbers, & Heins, 2016). Dit op basis van de onderzoeksresultaten van 60 gebouwen met 1.916 individuen en een inschatting van de Inktpot (massawinterverblijfplaats).

- **Ruige dwergvleermuis**

De ruige dwergvleermuis kan in het hele plangebied worden waargenomen. De aantallen zijn aanzienlijk lager dan de gewone dwergvleermuis. Baltsende mannetjes worden veelvuldig vastgesteld in het plangebied. De plekken van waaruit de dieren roepen om vrouwtjes te lokken worden beschouwd als paarverblijfplaatsen. De individuele winterverblijfplaatsen zijn vaak gelijk aan paarverblijfplaatsen.

Tijdens de inventarisaties met de hopping detector (VleerMUS) in de periode 2014-2022 is de soort steeds in het hele plangebied aangetroffen. Er is geen inschatting bekend van de populatiegrootte in het plangebied. Het aantal waarnemingen in vleerMUS wisselt per jaar. Er zijn in de onderzoeken van 2014 – 2015 wel twee paarverblijfplaatsen vastgesteld en drie grotere groepen dieren.

- **Laatvlieger**

De populatie laatvliegers in het plangebied is klein. Er zijn onvoldoende trendgegevens beschikbaar om een inschatting te maken van het aantal verblijfplaatsen. De soort lijkt zich een sterk verstedelijkte stad als Utrecht niet goed te kunnen handhaven. Er is de afgelopen jaren een groep gevonden in Zuilen, in de binnenstad in de Domkerk en één in een buurt nabij het Wilhelminapark. Verder zijn er individuele verblijfplaatsen zoals één zomerverblijfplaats in het Merwedekanaalgebied en één in Oog in Al.

Bij het heatmaponderzoek waarbij verschillende waarnemingsbronnen tussen 1990 tot heden gewogen geanalyseerd zijn werden 14 verblijfplaatsen, waarvan twee kraamverblijfplaatsen, gevonden en 685 andere waarnemingen die niet verbonden waren aan een verblijfplaats. Het onderzoek in 2022 waarbij gericht is gezocht naar verblijfplaatsen op basis van de resultaten van de heatmap-analyse heeft nieuwe verblijfplaatsen opgeleverd. In De Meern zijn twee verblijfplaatsen met meerdere dieren (respectievelijk 21 en 15 dieren) ontdekt. In de wijk Oog en Al is een kleine verblijfplaats met twee dieren gevonden.

- **Meervleermuis**

Tijdens de verschillende ecologische onderzoeken zijn meervleermuizen waargenomen in het plangebied. In de heatmap analyse waren 149 waarnemingen van de meervleermuis meegenomen om de hotspots vast te stellen. Het is te verwachten dat woningen in de omgeving van de grote wateren door het plangebied verblijfplaatsen van mannengroepen heeft. Uit zeer recent onderzoek van provincie Utrecht is gebleken dat er zich in gemeente Utrecht in elk geval één mannengroep van de soort bevindt.

- **Tweekleurige vleermuis**

Tijdens de verschillende ecologische onderzoeken zijn tweekleurige vleermuis waargenomen in het plangebied. In de heatmap analyse waren 27 waarnemingen van de tweekleurige vleermuis meegenomen om de hotspots vast te stellen. Eén waarneming hiervan betrof een verblijfplaats. Er was één kraamkolonie van de tweekleurige vleermuis bekend in de wijk Maarssenbroek, maar deze kolonie is sinds een paar jaar niet meer vastgesteld. Op basis van de resultaten van de batloggers lijkt de soort nog wel aanwezig te zijn in het plangebied.

- **Gewone grootoorvleermuis**

De gewone grootoorvleermuis werd in het Bathopperproject in enkele parkgebieden (bijvoorbeeld Oud-Zuilen, Amelisweerd), in Wittevrouwen en in dorpskern de Meern waargenomen. Deze soort verblijft meestal in bomen met holten of op historische zolders gelegen in het buitengebied. Het is niet uit te sluiten dat deze vleermuissoort verblijft in (oudere) woonhuizen, kerken en gebouwen met ongebruikte zolders. Daarom is in 2022 een bureaustudie gedaan naar het voorkomen van de gewone grootoorvleermuis in het plangebied, hier komen diverse locaties uit die nader onderzocht zullen worden. In totaal kwamen 26 locaties naar voren die geschikt zouden zijn. Op basis van historische waarnemingen in het literatuuronderzoek werden binnen het plangebied 21 waarnemingen gedaan in

de periode van 2011 -2022. Er zijn twee verblijfplaatsen bekend in bomen en in gebouwen worden ook 2 tot 10 verblijfplaatsen verwacht.

Staat van instandhouding

Voor alle aangevraagde soorten is de landelijke staat van instandhouding terug te vinden in het SMP in hoofdstuk 5. De staat van instandhouding voor de gemeente Utrecht voor alle aangevraagde soorten staat hier beschreven. De afbeeldingen van vleurMUS trends zijn terug te vinden in hoofdstuk 5 van het "Soortmanagementplan Utrecht 2024 Diervriendelijk bouwen".

Gierzwaluw

"Het aantal gierzwaluwen is op basis van de nulmeting in de gemeente Utrecht 3200 – 4100 individuen. Dit geeft een dichtheid van 48 broedparen per 100 hectare. De trend in verspreiding en populatie en de staat van instandhouding van de gierzwaluw in de gemeente Utrecht is stabiel. Door de druk van herontwikkeling, renovaties en verduurzaming wordt de staat van instandhouding als matig ongunstig beschouwd in de gemeente Utrecht."

Huismus

"Het aantal huismussen is op basis van de nulmeting in de gemeente Utrecht ongeveer 1800 broedparen (schatting o.b.v. nulmeting 2014 en 2015 en monitoring 2023). Dit betekent dat een gemiddelde dichtheid huismussen voorkomt van ongeveer 96 broedparen per 100 hectare voor alle buurten. Deze aantallen per 100 hectare komen overeen met aantallen in andere gemeenten als Apeldoorn met 125 broedparen (Klasberg, 2019), Zeist met 75 – 145 broedparen (Steen & Hoksberg, 2020), Tilburg met 63 – 97 broedparen (Boonman, Brandjes, Brekelmans, Korsten, & Smit, 2014). De trend in verspreiding en populatie van de huismus in de gemeente Utrecht betreft een matige afname. Dit komt overeen met de trend in andere grote steden en in heel Nederland. Of dit aan het verdwijnen van nestplaatsen of schuilplekken of verstenen van tuinen ligt is nog onduidelijk. De staat van instandhouding van de huismus in de gemeente Utrecht wordt daarom beoordeeld als matig ongunstig."

Gewone dwergvleermuis

"In de gemeente Utrecht is de gewone dwergvleermuis verreweg de meest algemene vleermuissoort. Het aantal wordt geschat op 2.000-3.500 volwassen dieren in de zomer. In de winter kan dit oplopen tot meer dan 10.000 individuen door de winterverblijfplaats in de Inktpot. De trend in verspreiding en populatie en de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in de gemeente Utrecht is licht dalend. De procentuele bezetting van de gewone dwergvleermuis over alle acht tellingen in het jaar 2022 is 31,9% en ligt daarmee lager dan de twee voorgaande jaren. In lijn met de resultaten van de eerdere vleurMUS tellingen, leveren de tellingen uit 2022 voldoende data om op langere termijn eventuele veranderingen in de populatie gewone dwergvleermuizen vast te kunnen stellen. Ondanks het algemene voorkomen wordt door de druk van herontwikkeling, renovaties en verduurzaming de staat van instandhouding door ons als matig ongunstig beschouwd in de gemeente Utrecht."

Ruige dwergvleermuis

"Er is geen schatting van het aantal ruige dwergvleermuizen in Utrecht. Voor de ruige dwergvleermuis zien we een procentuele bezetting van 4.0% gemiddeld over de acht tellingen tot en met 2022. Voor de ruige dwergvleermuis zijn er, evenals als vorig jaar, maar net onvoldoende onafhankelijke meetpunten (uitgaande van de meest preferabele aantallen meetpunten). Met het huidige aantal meetpunten en variatie is het wel mogelijk om tot een statistisch betrouwbare trend te komen, maar zal het langer duren dan voor de gewone dwergvleermuis. Grote populatieveranderingen zullen al wel eerder worden opgemerkt. De aantallen kunnen van jaar tot jaar fors verschillen en de soort gedraagt zich opportunistisch als het gaat om verblijfplaatsen. Door

herontwikkeling, renovaties en verduurzaming staan deze verblijfplaatsen wel onder druk. De trend in verspreiding en populatie en de staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis in de gemeente Utrecht wordt door ons beoordeeld als matig ongunstig.”

Laatvlieger

“De aantallen waarnemingen voor laatvlieger zijn de afgelopen 7 meetjaren erg laag en met de huidige aantallen routes en tellingen onvoldoende betrouwbaar voor een trendanalyse. Wel valt het op dat de activiteit zich lijkt te beperken tot enkele kleine gebieden.

De analyse van vergelijkbare meetnetten laat zien dat met deze aanpak op termijn een dataset kan ontstaan die conclusies met betrekking tot de trend mogelijk maakt. Voor nu is dat nog niet mogelijk. Door de hoge mate van trouw aan het kraamverblijfplaats en de druk van herontwikkeling, renovaties en verduurzaming wordt de staat van instandhouding door ons als matig ongunstig beschouwd in de gemeente Utrecht. Dit komt overeen met het landelijke beeld.”

Meervleermuis

“De meervleermuis is vrij algemeen rondom de gemeentes in het veenweidegebied. De plaatsen waar de kraamgroepen verblijven zijn redelijk bekend: Kamerik (Woerden), Vinkeveen (Ronde Venen) en Westbroek (De Bilt). In de gemeente Utrecht zijn geen kraamgroepen bekend. Buiten het veenweidegebied is de kans op kolonies meervleermuizen klein.

Mannengroepen zijn minder goed bekend, maar zijn niet eerder aangetroffen in de bebouwde kom van Utrecht. Deze komen potentieel voor rondom het veenweidegebied en langs de migratieroutes (grote wateren) in lagere aantallen. Meervleermuizen verlaten de kraamverblijfplaatsen vanaf begin juli en trekken dan richting zuid of oost via grotere wateren richting de overwinteringsgebieden. Langs deze routes hebben de mannen hun paarverblijfplaatsen. In de winter zijn meervleermuizen nagenoeg niet te vinden in woningen. Het zou dus wel kunnen dat mannengroepen aanwezig zijn binnen de gemeente Utrecht. [Twee dagen voor het nemen van dit besluit werd bekend dat er een meervleermuisman verblijf vastgesteld is in de gemeente.] Door de hoge mate van trouw aan de verblijfplaats en de druk van herontwikkeling, renovaties en verduurzaming wordt de staat van instandhouding voor de meervleermuis net als de landelijke staat van instandhouding als ongunstig beschouwd.”

Tweekleurige vleermuis

“De tweekleurige vleermuis is in Utrecht vrij zeldzaam. In 1998 is in de wijk Maarssenbroek in Utrecht een kraamkolonie tweekleurige vleermuizen. Deze kolonie werd jaarlijks gemonitord en wisselde regelmatig van locatie. De laatste paar jaar is de kolonie niet meer teruggevonden na een geforceerde verhuizing. Een kraamverblijfplaats op een andere locatie in de provincie is niet uitgesloten echter is de kans hierop niet groot. De huidige staat van instandhouding van de soort wordt hierdoor als ongunstig beschouwd, doordat de enige bekende kraamkolonie in de provincie Utrecht verdwenen is.”

Gewone grootoorvleermuis

“De gewone grootoorvleermuis werd in enkele parkgebieden (bijvoorbeeld Oud-Zuilen, Amelisweerd), in Wittevrouwen en dorpskern de Meern waargenomen. Deze soort verblijft in groepen bomen met holten of op historische zolders gelegen in het buitengebied. Het is niet uit te sluiten dat die ook in bijvoorbeeld (oudere) woonhuizen, kerken en gebouwen met niet in gebruik zijnde zolders in Utrecht zal zitten. Ze zijn alleen moeilijker te vinden. Gewone grootoorvleermuizen weten zich mogelijk nog wel op enkele plekken te handhaven (kerk bij Wittevrouwen, oude kern de Meern en Oud Zuylen).

In de tuinen werden vooral geluiden opgenomen van gewone en ruige dwergvleermuis. Er zijn geen redenen aan te nemen dat de beoordeling in Utrecht afwijkt van die in geheel Nederland. De staat van instandhouding voor

de gewone grootoorvleermuis in de gemeente Utrecht wordt daarom door ons beoordeeld als matig ongunstig.”

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden die toegestaan zijn onder het SMP kunnen het functionele leefgebied van de huismus (tijdelijk) aantasten. Ook kunnen de werkzaamheden leiden tot het verlies van verblijfplaatsen van de aangevraagde soorten. Vanwege de aard van een gebiedsgerichte ontheffing is het van te voren niet precies vast te stellen hoeveel verblijfplaatsen aangetast worden. De werkzaamheden leiden mogelijk ook tot verstoring van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis, en worden mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van deze soorten.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We gaan deels akkoord met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen. In bijlage 1 van deze beschikking vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Het basisprincipe van een SMP is dat alle werkzaamheden die onder het SMP vallen worden uitgevoerd op een werkwijze die gericht is op het zoveel mogelijk voorkomen van het doden, verwonden en verstoren van de soorten die last kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Ook is de ontheffinggebruiker verplicht om de werkzaamheden altijd natuurvriendelijk en natuurinclusief uit te voeren. Tijdens de werkzaamheden moeten zij dus voorzieningen treffen voor alle gebouwbewonende vogels en vleermuizen. Door ook bij werkzaamheden op locaties waar geen toegangsmogelijkheden zijn alternatieve voorzieningen te plaatsen ontstaat een netwerk van extra verblijfplaatsen voor beschermde soorten.

Werking doorschrijven

De gemeente is ontheffingshouder en kan de ontheffing doorschrijven aan ontheffinggebruikers wanneer ze een omgevingsvergunning aanvragen voor werkzaamheden die onder het SMP vallen binnen het plangebied. De gemeente kan altijd besluiten om de ontheffing niet door te schrijven of deze in te trekken als ontheffinggebruikers niet werken volgens de voorwaarden van het SMP.

Er zijn vijf ontheffingsgebruikersgroepen voor het SMP Utrecht:

- De gemeenteorganisatie voor gemeentelijke projecten,
- Woningbouwcorporaties voor vastgoed van corporaties
- Particulieren die hun grondgebonden woning willen verduurzamen,
- Particulieren met bouw en onderhoudsplannen anders dan verduurzaming
- Overige gebouw eigenaren, zoals VvE's, bedrijven en projectontwikkelaars.

Alle ontheffinggebruikers werken met de ecologische werkprotocollen die onderdeel zijn van het SMP of stellen eigen ecologische werkprotocollen op voor situaties waar standaard ecologische werkprotocollen niet toepasbaar zijn. De wijze waarop verschilt wel per groep ontheffingsgebruikers.

Verduurzamen particuliere grondgebonden woningen

Voor particulieren met een grondgebonden woning die deze willen verduurzamen wordt de werkwijze van het natuurvriendelijk isoleren toegepast. Voor het uitvoeren van verduurzamingswerkzaamheden huurt de particulier een bedrijf in dat werkt conform de "natuurvriendelijk isoleren methodiek". Het isolatiebedrijf verzorgt voor de particulier het aanmelden van de werkzaamheden en de compenserende maatregelen.

Overige ruimtelijke ingrepen op één adres

Particulieren die bij de gemeente een omgevingsvergunning aanvragen voor bouwactiviteiten kunnen voor het flora en fauna activiteit gedeelte van de aanvraag gebruik maken van het SMP als ze aan de voorwaarden van het SMP voldoen. De werkzaamheden moeten dan conform het juiste ecologische werkprotocol worden uitgevoerd. In de protocollen is dan ook de compensatietaakstelling opgenomen. Het protocol wordt opgenomen in de bouwtekeningen van de omgevingsvergunning en op voorwaarde van het te volgen protocol kan de gemeente haar gebiedsgerichte ontheffing doorschrijven naar de aanvrager. Afhankelijk van de werkzaamheden of bij aanwezigheid van bijzondere soorten en functies is het nodig dat deze worden begeleid door een ecologisch deskundige.

Projecten van meerdere adressen

Bij projecten waarbij de werkzaamheden plaatsvinden bij meerdere adressen tegelijkertijd is de ecologische impact groter. Het is belangrijk dat hierbij gefaseerd wordt in ruimte en tijd. Het is dan ook verplicht om een ecologisch deskundige te betrekken bij de werkzaamheden voor ecologische begeleiding op basis van de ecologische werkprotocollen van dit SMP. Dit is om te waarborgen dat alle maatregelen op de juiste wijze worden toegepast en om de uitvoering te begeleiden. De ecologisch deskundige bepaalt ook voorafgaand aan de werkzaamheden of er reeds voldoende alternatieve voorzieningen aanwezig zijn in de omgeving voor de soorten die onder het SMP vallen (op basis van de aanwezige of verwachte nest- en verblijfplaatsen bij de projectlocatie). Ook bepaalt de ecologisch deskundige welke voorzieningen het best passen binnen het project en welke locaties het meest passend zijn.

Ecologische werkprotocollen

De werkzaamheden worden uitgevoerd conform ecologische werkprotocollen die onderdeel uitmaken van dit besluit. Wanneer er op een locatie een bolwerk van huismus of gierzwaluw of een kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis bekend is of verwacht wordt, waarbij een standaard ecologisch werkprotocol meestal niet volstaat, wordt een ecooloog van de gemeente betrokken om te adviseren en aanvullende maatregelen op te nemen.

Uitgangspunt van een ecologisch werkprotocol zijn de uit te voeren werkzaamheden en de Soort-Functie-Combinaties (SFC's) die aanwezig zijn of worden verwacht op een adres of binnen een projectlocatie. Op basis hiervan wordt een inschatting gemaakt van de mogelijke negatieve effecten op de beschermde soorten en of daarmee verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. In de protocollen staan maatregelen om het doden, verwonden en verstoren van de soorten zo veel mogelijk te voorkomen en het verlies van nest- en verblijfplaatsen te mitigeren of te compenseren. De maatregelen in de werkprotocollen zijn één van de voorwaarden om gebruik te mogen maken van de gebiedsgerichte omgevingsvergunning.

Aanvullend nemen wij een voorschrift op dat wanneer nieuwe ecologische inzichten leiden tot een verandering van het Kennisdocument van BIJ12 over deze soort, dit ook aangepast moet worden in de ecologische werkprotocollen.

Salderingsboekhouding

De salderingsboekhouding die de ontheffingshouder bijhoudt, geeft een overzicht van de locaties en data waarop alternatieve voorzieningen gerealiseerd zijn. Bij werkzaamheden aan meerdere adressen kan aan de hand van een omgevingscheck of via de salderingsboekhouding in de applicatie worden bepaald (op basis van de aanwezige of verwachte nest- en verblijfplaatsen) of er reeds voldoende alternatieve voorzieningen aanwezig zijn voor de beschermde soorten. Werkzaamheden aan meerdere adressen kunnen pas plaatsvinden wanneer uit de boekhouding blijkt dat er genoeg alternatieve voorzieningen aanwezig zijn binnen 200 meter van de projectlocatie en dat deze voorzieningen op tijd zijn gerealiseerd. De salderingsboekhouding zal op termijn geïntegreerd worden in de SMP applicatie waarin ook de ecologische werkprotocollen en monitoringsresultaten worden bijgehouden.

Monitoring

Om de ontwikkeling van de populaties van de aangevraagde soorten te volgen en in te kunnen grijpen als er blijkt dat er een negatieve trend is ontstaan, is een monitoringsplan opgesteld. Hierbij wordt ingezet op monitoring via het Meetnet Urbane Soorten (MUS) voor vogels en vleerMUS voor vleermuissoorten. Daarnaast worden belangrijke functies zoals kraamverblijfplaatsen en massa-winterverblijfplaatsen van vleermuizen gemonitord via vrijwilligers van BATo30.

Wanneer er maatwerkvoorzieningen toegepast worden, zullen deze ook gemonitord worden om vast te stellen of ze functioneel zijn. Woningcorporaties monitoren de bij hun toegepaste maatwerkvoorzieningen en jaarlijks minimaal 25% van de nieuw aangebrachte mitigatie op functionaliteit laten controleren door een ecooloog. Per jaar wordt hiervan een rapportage opgesteld.

In aanvulling hierop nemen wij een voorschrift op bij dit besluit om de monitoring uit te breiden om het netwerk van de populaties verder in beeld te brengen en gaten in het meetnet op te vullen.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen zorgt ervoor dat de maatregelen niet leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en huismus en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Binnen het SMP zijn voldoende maatregelen vastgelegd om van de aangevraagde soorten hun populaties niet alleen te behouden, maar ook hun lokale staat van instandhouding te verbeteren. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften verbonden. De voorschriften staan in bijlage 1 van deze beschikking. De voorschriften moeten nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan gemeente Utrecht en een afschrift van de beschikking aan:

- RUD Utrecht;

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

1. Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
2. Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Kunt u nog niet precies aangeven waarom u bezwaar maakt, bijvoorbeeld omdat u hiervoor nog aanvullende informatie of advies nodig heeft? Dan kunt u in het bezwaarschrift-formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift aangeven dat u pro forma bezwaar wilt maken. U kunt dan op een later moment aangeven waarom u bezwaar maakt. Verstuur deze aanvullende bezwaargronden per post binnen vier weken nadat u het bezwaarschrift verstuurd heeft.

Print het ingevulde bezwaarschrift-formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van

Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Kijk voor informatie op <https://omgevingswet.overheid.nl/home> of neem hierover contact op met uw gemeente, waterschap en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Valid Signed door
op 26-04-2024

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

Algemeen

1. Alle mitigerende en compenserende maatregelen zoals genoemd in "Soortmanagementplan Utrecht 2024 Diervriendelijk bouwen" versienummer 20240420 en de "Ecologische werkprotocollen" moeten worden uitgevoerd, voor zover deze betrekking hebben op deze ontheffing en voor zover deze niet in strijd zijn met de specifieke voorschriften in deze bijlage. Ook als de ontheffingsperiode, die is opgenomen in deze beschikking, is afgelopen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de beschermde soorten en werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. De ontheffinghouder mag haar ontheffing doorschrijven aan derden, ontheffinggebruikers, indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - a. De ontheffinghouder houdt bij hoe vaak en aan wie de ontheffing wordt doorgeschreven en neemt deze ontwikkelingen expliciet mee in de monitoring.
 - b. De ontheffinghouder voorkomt dat teveel ontwikkelen met potentiële negatieve impact tegelijkertijd worden uitgevoerd wanneer positieve ontwikkelingen nog niet of onvoldoende zijn gerealiseerd.
 - c. Indien uit het SMP of anderszins duidelijk wordt dat zich op de bewuste locatie een verblijfplaats met een bijzondere ecologische waarde, zoals een kraamverblijfplaats, zou kunnen bevinden, wordt de ontheffing pas doorgeschreven na nader onderzoek. Mede om de juiste maatregelen voor te schrijven.
 - d. De ontheffinghouder blijft (mede) verantwoordelijk voor het opvolgen van de voorschriften van een doorgeschreven ontheffing.
5. De ontheffinghouder geeft een bewijs aan ontheffinggebruikers dat aan hen de ontheffing is doorgeschreven. Dit bewijs bevat in ieder geval de volgende gegevens;
 - a. Naam van de ontheffinggebruiker;
 - b. Locatie, aard en omvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is doorgeschreven;
 - c. Tijdsperiode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - d. Overzicht van de te volgen protocollen en zo nodig compenserende verblijfplaatsen en de voorschriften bij deze ontheffing voortvloeiende verplichtingen.
 - e. De verplichting opnemen dat de ontheffinggebruiker minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invult en indient bij de RUD Utrecht. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet het ecologisch werkprotocol bijvoegen worden.
6. De ontheffinghouder kan de doorschrijving ook intrekken indien een ontheffinggebruiker zich niet aan de voorwaarden houdt of de vrees daartoe bestaat. De ontheffinghouder vermeldt intrekkingen direct aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht;
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moeten een bewijs van doorschrijving van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

8. De grootschalige werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Dit is een persoon met een opleiding in de Nederlandse ecologie of hiermee vergelijkbare studiegebieden. Of een persoon die op een andere manier aantoonbare soortenkennis heeft van de soorten waarvoor dit besluit is verleend. De ecologisch deskundige begeleidt de uitvoering van de voorgeschreven mitigerende en compenserende maatregelen.
9. Tijdens de grootschalige werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een ecologisch deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en compenserende maatregelen en de locatie daarvan.
10. De gebieden die tijdens het heatmaponderzoek als kansrijk werden gezien en nog niet nader onderzocht zijn en de locaties die op basis van het laatvliegeronderzoek kansrijk waren en waar nader onderzoek geadviseerd werd, moeten uiterlijk eind 2026 nader onderzocht zijn voor wat betreft de aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger.
11. Het SMP is een levend document. Wanneer ecologische inzichten wijzigen en dit leidt tot aanpassingen in de Kennisdocumenten van BIJ12, dienen de ecologische werkprotocollen hierop aangepast te worden.

Aanvullingen op ecologische werkprotocollen

12. Bij het aanbieden van de verschillende alternatieven voor verblijfplaatsen of leefgebied van soorten dient rekening te worden gehouden met de geldende gewenningsperioden van de (verschillende functies) van de soorten, terug te vinden in de vigerende kennisdocumenten van BIJ12.
13. Op locaties waar zomer- of paarverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis potentieel aanwezig zijn, moeten maatregelen uitgevoerd worden om de locatie geschikt en toegankelijk te houden voor de soort.

Monitoring

14. De gemeente is verantwoordelijk voor het jaarlijks monitoren van het hele plangebied en de continuïteit van de populaties van de aangevraagde soorten.
15. De resultaten van de salderingsboekhouding en het monitoringsrapport met de monitoringsgegevens dienen in een verslag aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd en jaarlijks in december te worden aangeleverd. Het verslag wordt verstuurd aan de RUD Utrecht via wnl@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en dat het SMP Utrecht betreft.
16. Voor zover uit de monitoring zou blijken dat voorzieningen tekortschieten worden aanvullende/vervangende voorzieningen toegepast en zo nodig verder uitgewerkt zodat het doel/de ambitie van het SMP alsnog gehaald wordt. Op basis van die gegevens kan zo nodig worden opgeschaald met aanvullende maatregelen die dan met het bevoegd gezag afgestemd worden.
17. Elke vijf dienen monitoringsgegevens op populatieniveau te worden aangeleverd aan het bevoegd gezag. Eventueel dient hiervoor vlakdekkend onderzoek gedaan te worden voor de juiste inschatting van de populatietrends. Het verslag wordt verstuurd aan de RUD Utrecht via wnl@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en dat het SMP Utrecht betreft.

Aanvullende onderzoeken

18. Gebouwen met een potentie voor een massa-winterverblijfplaats of een bekende massa-winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis dienen voorafgaande aan de geplande werkzaamheden onderzocht te worden op de aanwezigheid van deze functie met een ecologisch

onderzoek specifiek bedoelt voor die functie. Het onderzoek dient plaats te vinden conform de meest actuele inventarisatieprotocollen.

19. Gebouwen met een potentie voor tweekleurige vleermuis dienen voorafgaande aan de geplande werkzaamheden onderzocht te worden op de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen met een ecologisch onderzoek specifiek voor die functie. Het onderzoek dient plaats te vinden conform de meest actuele inventarisatieprotocollen.

Uitgezonderde functies van het SMP

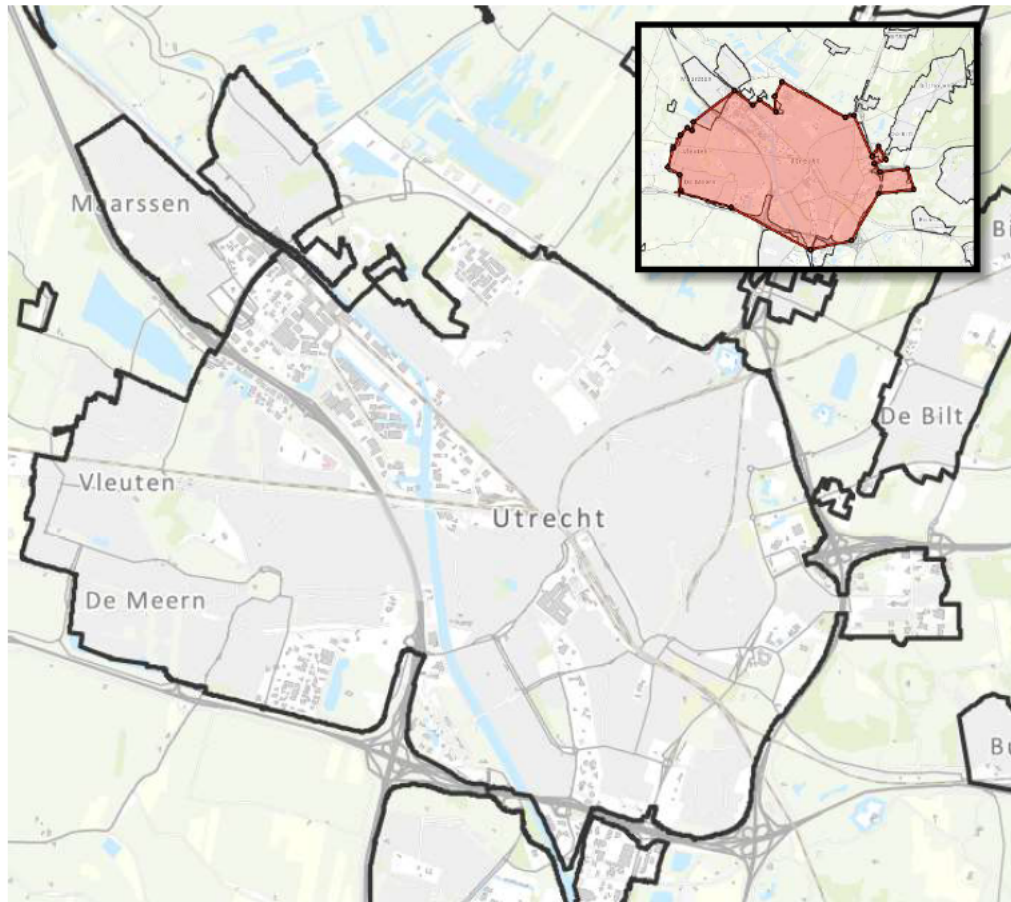
20. Voor de aangevraagde soorten vleermuizen zijn bepaalde kwetsbare functies uitgezonderd van het SMP. Door de complexiteit van deze functies moeten deze in de vorm van een losse vergunningsaanvraag inclusief het nadere onderzoek voorgelegd worden ter beoordeling bij het bevoegd gezag. Neem hierover vooraf contact op met het bevoegde gezag voor de details.

Einde looptijd ontheffing

21. Uiterlijk een half jaar voor het einde van de looptijd van deze ontheffing dient een evaluatie plaats te vinden tussen de gemeente en bevoegd gezag. Aan de hand daarvan wordt bepaald of, en zo ja, in welke vorm, deze ontheffing wordt voortgezet.

Bijlage 2: Locatie plangebied

Begrenzing bebouwde kom gemeente Utrecht.

Begrenzing bebouwde kom gemeente Utrecht op basis van de wegenkaart met de bebouwde komgrens (zwart omlijnd). De meest actuele versie is te vinden op de website van de provincie. Dit SMP geldt alleen voor de bebouwde kom in de gemeente Utrecht daarom is ter verduidelijking is in de linkerbovenhoek globaal de bebouwde kom gelegen in de gemeente globaal rood gekleurd.